

talt, ikke derigjennem vil tvinge Regjeringen til at realisere Universitetets Kapital. Der er jo en dobbelt Maade, hvorpaa en Kapitalformue kan dække et Underflud, nemlig enten ved Realisation af selve Kapitalformuens Aktiver eller gjennem Optagelse af Laan. Svikken af disse to Veie der i faa Henseende bør gaas, er efter vor Mening en Ting, som Administrationen maa have fuld Frihed til at afgjøre. Der kan være Grunde, der tale for det Første, men ogsaa Grunde, der tale for den anden Fremgangsmaade, og det vilde efter vor Mening i mange Henseender have været uheldigt, om den hidtil gjældende Affattelsesmaade havde tvunget Regjeringen til at realisere Universitetets Kapitalformues Aktiver. Det er tidligere, i 1872—73, blevet udtalt fra Flertallets Side i denne Sal — jeg taler ikke om Flertallet i det andet Thing — ligesom det sidst er blevet udtalt i Samlingen forrige Sommer, at man ikke havde Noget imod, at Universitetet, for at friggjøre sig for Realisationsforpligtelsen, gif den Bei at optage virkelig rentebærende og opsigelige Laan, og det var endogjaa fra vor Side antaget, at det egentlig kunde ske uden speciel Hjemmel paa Finantsloven. Jeg tror ogsaa, at det, saavidt jeg veed, i Begyndelsen af Halvjaerferne er stet gjentagne Gange; men det er ligeledes utvivlsomt, at der ubertiden er veist Tvivl om, hvorvidt en saadan Fremgangsmaade fra Administrationens Side var fuldt berettiget. Det, som nu den af os foreslaaede Tilføielse gaar ud paa, er, at have denne Tvivl og at gjøre det klart, som, jeg gjentager det, fra vor Side gjentagne Gange er udtalt var vor Overbevisning, kunde ske uden udtryffeligt Lovhjemmel, at nemlig Administrationen er berettiget til at hindre Realisation af Universitetets Kapital ved at optage Laan; men for at man samtidig ikke skulde være i Tvivl om, at de Laan, som der her saaledes gives Bemyndigelse til at optage, ikke ere en sivil Form af Gave, have vi anset det nødvendigt at tilføie, at Laanene skulle være rentebærende og opsigelige. Det var ligeledes allerede ifjor paa Tale under Fællesudvalgets Forhandlinger, og blev ogsaa omtalt her i Salen, at der kunde være den Bei at gaa, at dække Universitetets Underflud ved Laan; men det blev dengang underforstaaet, endogjaa udtryffeligt sagt, — tror jeg — at de Laan, man saaledes ønskede at benytte, skulde være uopsigelige og rentefrie; men uopsigelige og rentefrie Laan kunne vi ikke anerkjende som Andet end som Gave. Dette er udelukket gjennem denne Bestemmelse her. Det Laan, hvortil her gives en udtryffeligt Bemyndigelse, er et Laan af den Slags, som man allerede tidligere fra flere Sider har været enig om at ville bevilge, nemlig et rentebærende opsigeligt Laan. Vi have været saameget mere tilbøielige til at faae dette udtryffeligt udtrykt i Finantsloven og at faae Regjeringen udtryffeligt bemyndiget til at gaa den Bei, fordi Ingen kan

være i Tvivl om, at Regjeringen, hvis den skulde have været udelukket fra at gaa den Bei og var bleven tvungen til at realisere Universitetets Kapital, kunde have været bragt i den Nødvendighed at maatte opgive en Del af Universitetets Prioriteter; thi efter de Oplysninger, jeg har, er Universitetets Kapitalformue for Tiden saaledes, at den for en aldeles væsentlig Del bestaar af Prioritetsobligationer, og kun en ringe Sum paa nogle og firhundstyve Tusinde Kroner — hvis mine Oplysninger ikke ere feilagtige, hvad jeg har Grund til at tro, at de ikke ere — bestaar i andre Effekter. Skulde altsaa en Dækning af Universitetsunderfludet nu have fundet Sted gjennem en Realisation af Kapitalformuen, vilde Konsekventsen deraf blive, at Ministeren havde været nødsaget til at opgive nogle Prioritetslaan, og hvis dette skulde have været fortsat i nogle Aar, havde han været nødsaget til at fortsætte med Opsigelsen det ene Aar efter det andet. Det er ganske vist, at de, der havde Prioriteter, kunde have faaet nye Obligationer fra Kommunitetet eller andetsteds, men en formel Opsigelse havde vistnok været nødvendig, og Konsekventsen deraf vilde være bleven i ethvert Tilfælde en betydelig Uleilighed og Bekostning baade for Administrationen og for Debitorerne. Disse Prioritetsobligationer udgjøre for Tiden noget over 1,700,000 Kr., og af disse Prioritetsobligationer staa omtrent noget over 900,000 Kr. i mindre Landeiendomme. Jeg tror, at det vilde være dette Thing imod, om man saaledes havde tvunget Regjeringen til ved en formel Affattelse som den hidtil gjældende at følge den Bei, vi alle betragte ikke blot som uødvendig, men ogsaa som særlig byrdefuld for den store Mængde mindre Landeiendomsbesiddere, der have Laan af Universitetet, og som for en meget stor Del have disse Laan ikke som ligefremme Udlaan fra Universitetet, men som Følge af gamle Eiendomsforhold og gamle Fæsteforhold. Det kan derfor kun betragtes som en Binding ikke blot for Administrationen, men ogsaa med Hensyn til den Ansuffelse, der hidtil har gjort sig gjældende her i Thinget, at denne Klargjørelse har fundet Sted, og det har derfor været os behageligt at kunne indsekomme det Ønske, der fra anden Side blev fremsat om at finde en Udtryksmaade, hvorigjennem det blev gjort klart, at det var muligt at undgaa en Realisation af Universitetets Kapital, uden at vi derigjennem fravige det Princip, at det er Universitetets Kapitalformue, der skal dække dets Underflud. Ærede Medlemmer ville have set af Betænkningen, at det for enkelte af Flertallets Medlemmer og ogsaa for de Mindretalsmedlemmer, der ere imod Indstillingerne paa Grund af deres Realitet, men alligevel slutte sig til dem, væsentlig har været Ønsket om og Udfigten til, at der snarlig maatte komme en Lov, der ordnede Universitetets økonomiske Forhold, der har gjort det lettere for dem at gaa ind paa den her foreslaaede